

choly /r/ i /l/, a snad ještě avestské [əm], jemuž v sanskrtu odpovídá [a]. Podržíme-li se alespoň dočasně konstruktu 1°, vidíme response : IE [r], [l], [m], [n] ~ sti. [r], [l], [a], [a] ~ lit. [il], [ir], [im], [in] ~ stsl. [lb, l̥b], [rb, r̥b], [e], [e], cf. sti. *vṛka-*, lit. *vīkas*, stsl. *vlbkъ* ; další slavné příklady : *dekm̥ > sti. *daśa*, lat. *decem*, ř. δέκα, δέκατος (< *dekm̥-t-), lit. *dēšimt*, stsl. *desetъ* ; *k̥m̥t- > sti. *śata*, av. *satəm*, lat. *centum*, ř. ἑκατόν, lit. *šim̥tas*, stsl. *sət-o*.¹³ V poloze 2° vidíme, že zánik slovanských jerů umožnil individuální vývoj k novým slabikotvorným sonorám, jež konkrétní jazyk může hrdě pojímat jako zcela samostatné, či opatrně jakoby s oporou v redukovaném vokálu, cf. čes. *vlk*, *hrb* vs. bulg. вълк, гърб ‘záda’ ; vrcholem hrdé samostatnosti jsou pak slovenské morfologicky motivované délky *vlčok/vlčik*, *hřba* ‘hromada’.

VOKALISMUS výchozího IE stavu postulujeme ve dvou podobách : 1° jako systém pouze dvou pravých samohlásek a dvou polosamohlásek, interagující se systémem tří laryngál podle jasných distribučních pravidel ; 2° jako dva pětiprvkové trojúhelníky, náhodou shodné s fonématickým systémem klasické latiny i moderní češtiny, přičemž laryngály neuplatňujeme. Podoby 1° a 2° se co výkladové konstrukty navzájem nevylučují a dají se s výhodou střídat podle záměru : pro výklad IE kmenotvorby je nezbytné pracovat s podobou 1°, tedy s laryngálami, pro popis vokalických responsí mezi jednotlivými IE jazyky vystačíme s podobou 2°, bez laryngál. V následujících tabulkách podáváme, jak oba systémy navzájem převádět. Obě tabulky je přitom nutné brát jako fonologizovatelný potenciál, jenž se aktualizuje až v konkrétních jazycích.

Tabulka 1°

$$H = H_1, H_2, H_3$$

$y \rightarrow i$	$w \rightarrow u$	iH	uH
H_1e	H_3e	eH_1	eH_3
H_2e		eH_2	

Dodatek 1°

$$H = H_1, H_2, H_3$$

$Ho > o$	$oH > \bar{o}$
----------	----------------

Tabulka 2°

i	u	$\bar{i}$	$\bar{u}$
e	o	$\bar{e}$	$\bar{o}$
a		$\bar{a}$	

¹³ Sts. /k̥m̥t-o/ > *sət-o* se zjevně vymyká responsi [m̥] ~ [e]. Neznám individuální vysvětlení, které tradiční indoevropská tradice, pracující s konstruktem 1°, pro tento lexém nabízí. Sama o sobě však slabičná redukce /k̥m̥t-o/ > *sət-o* nijak zvláštní není, cf. /-ōm/ > /-ȳ/ ve vývoji koncovky A.SG MASC thematické deklinace (oproti /-o/ > /-o/ pro N/A.SG N).